

ДГ „СНЕЖАНКА“

гр. Русе, ж.к. «Дружба 3», ул. «Илинден» № 5
тел. 0876860211, 0878860219

info-1826006@edu.mon.bg

Утвърждавам:/п/

Екатерина Иванова

Директор на ДГ “Снежанка”

Заповед №003/16.09.2024 г.

МОДЕЛ
ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВОТА И ДЕЦАТА
В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНАТА СРЕДА
КЪМ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

УЧЕБНА 2024-2025 ГОДИНА

1.ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Моделът е създаден на основание чл.39 ал.2 от Наредба №5 от 3.06.2016г. за предучилищното образование, обн.ДВ бр.46 от 17.06.2016г.изм. и доп. ДВ бр.72 от 31.08.2018г.,доп. ДВ от 13.02.2019г.изм. ДВ бр.77 от 1.09.2020г. изм. И доп. ДВ бр.85 от 02.10.2020г.,доп. ДВ бр.95 от 06.11.2020г.,изм. И доп. ДВ бр.75 от 10.09.2021г.,изм. И доп. Бр.12 от 11.02.2022г.

Моделът за работа със семейства и деца в периода на адаптация от семейна среда към детска градина е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното образование:

-Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищното образование.

-Ориентираност към интересите и мотивацията на детето, към възрастовите и социалните промени и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.

-Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете.

Предложеният Модел за работа със семейството е адаптивна програма към условията на детската градина за децата на 3 годишна възраст, отчитаща психологическите, физиологическите и социалните особености на децата в тази възраст, представлява сам по себе си модел на взаимодействие между детската градина и семейството в този не лесен за детето период.

2.ЦЕЛИ:

Глобалната цел на Модела за работа със семейства и деца в периода на адаптация е създаване на благоприятни условия на пълноценно физическо и психическо развитие, емоционално благополучие и социална адаптация на детето към условията на детската ясла/ градина, необходими за личностното му развитие.

-Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които трябва да спазват педагогическите специалисти и родители при адаптацията на децата от семейна среда към детска градина.

-Да се утвърдят волята и стремежът за етичност, уважение и доверие в образователно-възпитателния процес.

-Да се насочат и подпомогнат родители и педагогически специалисти в решаването на казуси, които срещат в своята практика.

-Да се очертаят отговорностите на педагогическите специалисти и семейството към детето и помежду им.

-Да се съдейства за осъществяване на образователната мисия и стратегия на детската градина чрез стимулиране интелектуалното, емоционално, социално, нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

-Да се съдейства за утвърждаване на нормите в отношенията между участниците в образователно-възпитателния процес (педагогически специалисти, служители и деца от една страна и родители, деца, институции и общество от друга страна).

-Да се осигури хармонична атмосфера в образователната среда, с цел бърза адаптация на детето в детската градина.

3.ЗАДАЧА: Разработване на комплекс от мерки за повишаване адаптивните възможности на децата от предучилищна възраст.

4.МЕТОДИ: наблюдение, анкети, беседи, консултация.

5.СЪЩНОСТ НА АДАПТАЦИЯТА: Социалната адаптация е постоянен процес на активно приспособяване на детето към условията на новата социална среда.

6.НЕОБХОДИМИ УСЛОВИЯ ЗА УСПЕШНА АДАПТАЦИЯ:

-Сътрудничество и координация на усилията на педагогическия и непедагогическия персонал в детската градина.

-Създаване на възможност за участие на родителите в живота на детето в новите условия на средата.

-Установяване личен контакт и доверие с всяко дете, проява на индивидуална работа и оказване на помощ.

-Установяване на ежедневни ритуали при посрещане и изпращане на всяко дете.

-В процеса на общуване да се създадат традиции в груповите взаимоотношения, които способстват за обединение на ниво група.

-Системно поддържане интереса на детето в дейностите, формиране на увереност, развиване на самостоятелност и инициативност.

-Използване на индивидуален подход за адаптацията на всяко дете към условията на детската ясла/ градина (индивидуални наблюдения за степента на адаптация).

-Съгласуване на действията между родители, учители и медицински персонал; синхронизиране на подходите към детето в семейството и детската градина.

-Създаване за детето на обстановка на психологически комфорт; радост; внимание; доброжелателност; увереност; грижа.

-Необходимост от съобразяване с индивидуалните особености на всяко дете.

-Формиране на навици за адекватни форми на общуване към възрастни и връстници

7.СТЕПЕН НА АДАПТАЦИЯ:

-Лека степен: До 20 дни от пребиваването на детето в групата то спи, храни се, не се отказва от контакти с връстници и възрастни, само търси контакт.

-Средна степен: Поведенческите реакции се възстановяват към 30-я ден от първото посещение в групата. Нервно-психическото развитие леко се забавя, понижава се речевата активност.

-Тежка степен: Поведенческите реакции се възстановяват към 60-я ден от първото посещение. Нервно-психическото развитие леко се забавя, понижава се речевата активност.

Краят на адаптационният период идва, когато:

-Детето се храни с апетит;

-Бързо заспива;

-Общува емоционално с околните;

-Играе;

-Детето се разделя самостоятелно и в добро настроение с родителя / възрастните/;

-По време на престоя в детската градина детето е спокойно. Може често да задава въпроси „ кога и дали“ ще го вземат, но това са въпроси , с които то очаква да бъде потвърдена неговата сигурност;

-По време на занимания и игри разказва спокойно за своите родители;

-При тръгване от детската градина разказва с удоволствие какво се е случило там.

УСПЕШНА адаптация на 3 годишните към начина на живот в детската градина е една от основните ни задачи, като педагози. Плавната адаптация, спокойните родители и деца, идващи с усмивка в детската градина, ще бъдат показател за успешната адаптация на тригодишните деца в детската градина. Включването на родителите в различни форми на педагогическо взаимодействие дава възможност да се осигури по-плавна и безболезнена адаптация от семейната среда към детската градина. Подкрепата на

родителите осигурява емоционален комфорт на детето и го стимулира за активно участие в режимните моменти в условията на детската градина.

8.ЕТАПИ В РАБОТАТА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ С ДЕЦА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ:

Работата на учителя/ медицинската сестра с новопостъпилите деца, особено в етапа на формиране на детската група, включва наблюдение на дейността и поведението на новопостъпилото дете в различни отрязъци от време.

-Запознанство: Детето постъпващо в детската градина/ ясла, съвместно с родителите се запознава с учителите, помощник-възпитателите/ медицинските сестри, групата, условията и режима.

-Индивидуален режим: За детето се установява режим на посещение. Най – добрият вариант е включване на детето в цялостната организация за деня.

-Съставяне на схема за индивидуална психолого-педагогическа помощ.

-Педагозите отбелязват своите наблюдения за адаптацията на всяко дете в групата.

9.ЕТАПИ НА РАБОТА С РОДИТЕЛИ В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ:

-Родителски срещи.

-Индивидуални срещи на родителите и децата с учителите в групата.

-Анкетите: Данните от анкетата помагат да се планират подходящи консултации с родителите.

-Консултации.

-Информация на таблото на групата.

-Информация в електронна платформа за комуникация на групата.

-Участие на родителите в съвместни проекти и педагогически практики.

10.РОЛЯ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА В ПРОЦЕСА НА АДАПТАЦИЯ:

Възприятията на децата в предучилищна възраст са една огромна вселена. В тази връзка екипът на ДГ “Снежанка“ полага основите за изграждането на една пълноценна детска личност още от най-ранна възраст.

Детската градина е първата степен в образователната система и се грижи най-вече за социализацията, възпитанието и обучението на децата. Усилията на педагогическите специалисти са съсредоточени върху това:

-детето да расте като самостоятелна и уверена личност

-да усвои умения за общуване и живот в екип

- да овладее практически умения и способности
- да усвои родния си език и да се научи да го използва правилно
- да обогати речника си
- да опознае света и природата около себе си
- да придобие първи математически познания
- да опознае тялото си и да расте здраво и жизнено, чрез игрови методи и похвати

Когато детето е прието в детска градина, не само се осигурява отглеждането му извън дома, но и се включва в една образователно-възпитателна система. Детската градина е един необходим етап от развитието на детето. То навлиза в обществото на своите връстници и започва да усвоява навиците на социалния живот. Така ще бъде по-подготвено и за постъпване в училище.

В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на детето-три годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпване в детска градина.

Целта на педагогическите специалисти в ДГ „Снежанка“ е да изградят такива отношения, които да допринесат за създаване на комфорт, увереност, взаимно уважение, взаимопомощ, способност да се решават проблемите още при тяхното възникване.

Водещата, най-привлекателна дейност в детската възраст се явява играта. В основата на този Модел стоят игровите упражнения, насочени към обезпечаване на психологически комфорт при пребиваване на детето в детската градина.

Чрез разработването на мероприятия с консултативен характер, детската градина насочва фокуса към разширяване на психолого-педагогическите знания и опит на родителите.

11.ДЕЙНОСТИ, ИЗВЪРШВАНИ ОТ ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ:

- Запознават родителите с ролята на семейството в процеса на адаптация и препоръки за подготовка на детето при постъпване в детска градина;
- Изготвят „Анкета за родители“, относно индивидуалните особености, навици и умения на всяко дете;
- Осигуряват възможност на родителите да посещават детската градина с децата си преди началото на учебната година с цел запознаване с новата среда, с персонала, което ще доведе до по-бърза адаптация.

-Поетапен прием на децата в групата.

- Подкрепят, насърчават, поощряват и стимулират детето в цялостната му дейност и поведение. Посрещат и приемат детето с положително настроение, вежливо, учтиво, като съсредоточават вниманието си главно към него, създават у детето усещане за сигурност и спокойствие;

- Запознават се с детето, запознават децата помежду им. Подготвят предварително средата в групата за игра и занимания по избор на децата;

- Определят лично пространство, надписано за всяко дете - места на масите за хранене и обучение, легло, гардероб, като запознава децата и родителите с тях;

-Запознават детето с обстановката и обясняват предназначението на отделните помещения, материали, пособия. Провеждат организацията на учебния ден, като се съобразяват с желанията на децата, потребностите им и осигуряват разнообразие на дейности- образователни, възпитателни, почивка, игри и други основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

-Подкрепят и подпомагат всяко дете, когато изпитва затруднения или несигурност;

-Провеждат специални игри-занимания, насочени към подобряване на психо-емоционалното състояние на децата.

-Подбират игри и упражнения, изграждащи у детето положително отношение към детската градина.

-Подбират материали за родителите с консултативен и указателен характер.

-Подбират материали в помощ на специалистите.

-За по-бърза адаптация на децата, при необходимост се допуска родител в групата за отделни моменти на прием, закуска, обяд, приспиване на детето.

- Не се допускат травми и наранявания, както от предмети, така и чрез агресивно поведение: хапане, удряне, блъскане, щипане и други физически форми на агресия между децата;

-Поддържа се спокойна и приятна атмосфера за децата от персонала, без напрежение. Използва се цялата налична материално-техническа база - аудио-визуална техника, играчки, учебни и познавателни книжки за интересно, забавно развиващо пребиваване на детето в детската градина;

-Не се допуска грубост, тревоги, наказания, безразличие и безучастие при проблеми на децата. Децата не се оставят без надзор;

-На родителите се дава своевременно и ежедневна информация и консултиране за адаптиране, постиженията и поведението на детето;

-В началото на учебната година с децата от първа група на възраст от три години до три години и шест месеца се провежда скрининг- тест с цел да бъдат установени

индивидуалните потребности на всяко дете, разгръщане на неговия потенциал и преодоляване на затрудненията.

12.РОЛЯТА НА СЕМЕЙСТВОТО В ПРОЦЕСА НА АДАПТАЦИЯ:

Преди всичко, психическата готовност на детето към детската градина зависи и от психическата готовност на родителите да оставят своето дете за известно време там. Тревожността на някои майки се изразява в непрекъснато преживяване, че нещо ще се случи с детето, ако те не са до него и така предават своята тревожност и опасения на детето, което на свой ред не успява да привикне с новата обстановка и новите условия.

Важно е да имате доверие в екипа, които ще се грижи за детето ви. Те отговарят на необходимите изисквания и имат умения да се грижат за малки деца. Бъдете способни да се доверите и да предадете контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат топлите отношения.

Ако родителят се безпокои повече от детето, това ще повлияе негативно върху него. Понякога се налага да успокояват повече родителите, отколкото децата. Необходимо е спокойствие и позитивизъм от страна на родителите.

Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо.

Колкото по-плах и нерешителен е родителят, толкова по-тревно ще бъде детето. Не трябва да се тревожите, когато детето плаче. Плачът подпомага нервната система да се разтовари.

Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.

Преди постъпването си в детската градина, детето трябва да има изградена самостоятелност, отговаряща на възрастта му и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установения ред и дневен режим в детското заведение.

Формиране на навици за адекватни форми на общуване към възрастни и връстници

13.ПРЕПОРЪКИ КЪМ РОДИТЕЛИТЕ:

-Трябва да бъдете подготвени за реакциите на детето си, когато постъпи в детската градина. Необходимо е да сте му говорили предварително и да сте му обяснили промяната, която ще настъпи в живота му.

-Необходимо е родителите да осъществяват психологическа и практическа подготовка на детето за детска градина, свързани с индивидуалните му особености на развитие.

-Добре е това да не става в последните дни, а поне няколко месеца преди това.

-Изтъквайте позитивните страни на пребиваването му в детската градина, присъствието на много деца на неговата възраст и подчертавайте, че то ще прекарва там само част от деня, а останалото време ще бъде с Вас.

-Оставяйте детето за няколко часа с друг близък човек или се възползвайте от услугите на детски центрове. Първоначално присъствайте на игрите и заниманията му, постепенно излизайте за половин-един час, докато то свикне с факта, че дори и да ви няма за известно време, бързо ще се върнете и никога няма да го изоставите.

-Месеци преди тръгване на детска градина извършвайте редовни обиколки около тази, в която е прието детето ви.

-От време на време го водете до оградата, за да му покажете как си играят децата, да му разкажете с какво ще го занимават вътре. Колкото повече детайли му давате, толкова по-лесно ще се адаптира. Добре е да отидете с детето си следобед, за да види как родителите прибират децата си от градината.

-Най-добрият начин да обясните на детето си новата среда е чрез ролеви игри- те могат чудесно да го подготвят за градината. Изиграйте театър с плюшена играчка, която ходи на детска градина, разкажете му за режима там – децата отиват , закусват, играят, учат нови неща, обядват, спят.

-Повтаряйте на детето, че на играчката и харесва да ходи на детска градина.

-Обяснете на детето, че ходенето на градина е също толкова важно, колкото мама и татко да ходят на работа. Живеейки в екип, детето получава нова социална роля и се гордее с това.

-Необходимо е синхронизиране на правилата в детската градина с тези в къщи относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, поддържане на ред и др.

-За детето е важно да вижда как всеки си подрежда собствените вещи и че има еднакви последствия за всички, ако не се спазват правилата, както в къщи, така и в детската градина.

-Не отблъсквайте детето, когато се занимавате с домакински задължения. Въвлечете го в тях. С времето то ще придобие практически умения за прибиране и почистване, нищо че в момента прави повече грешки и ви създава повече работа.

-Не пропускайте да похвалите детето си за добре свършената работа и добри постъпки.

-Бъдете приятел за детето, помагайте му да премине трънливите пътеки на живота.

-Общувайте непрекъснато! Опитвайте разговорите ви в никакъв случай да не са наравоучителни, а приятни приятелски диалози.

-Ако сте му обещали нещо, задължително го изпълнете! Така ще го научите на отговорност и да държи на думите си. Ако не изпълните обещанието си, следващия път методът ви няма да работи.

-Уважавайте желанията му и неговите интереси. Отнасяйте се с него като с личност.

-Добре е да създадете модел на раздяла - въздушна целувка, съпроводена с думите „до скоро“, гушкане и целуване, махане с ръка, съпроводено с пожелание и др. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето.

-Разкажете на детето как минава целият ден и кога ще дойдете да го вземете.

-Създайте родителска група за подкрепа между майките готови да споделят. Когато те обменят помежду си какво от това, което правят, помага на детето им, всяка майка ще научи повече работещи стратегии.

-Когато го вземете в къщи, внимателно го разпитайте как е било в групата, старайки се да вникнете в неговите проблеми. За вас може да изглеждат незначителни, но за него са важни. Нека ви разкаже своите страхове и тревоги. Детето трябва да усеща непрекъснато, че вие се грижите за него, макар и да не сте там.

-Използвайте всяка възможност да разговаряте с учителите и медицинските сестри. Питайте ги не само как е минал денят на детето, но споделете и какво сте правили у дома. Колкото повече неща знаят педагозите за детето, толкова по адекватно ще се грижат за него.

-Посещавайте родителските срещи. Срещите се правят, за да си поговорите с персонала и с другите родители и да вземете общи решения. Колкото по-открити и ясни са взаимоотношенията между вас, толкова по-спокойни ще са децата. Включвайте се, колкото ви е възможно в живота на групата и мероприятията на детската градина.

-Персоналът няма роля на майка, на баба. Те са служебни лица изпълняващи трудови задължения по длъжностна характеристика; спазват професионална етика и отговорности произтичащи от длъжностите и съобразно със закона.

-Напълно неудачни за използване от възрастните са:

- Упреците към детето, поради незавършен процес на адаптиране;
- Наказанията и насилието върху детето, което тъгува, плаче или е агресивно, поради незавършен процес на адаптиране;
- Лъжата на възрастните при раздяла.

Доверието между възрастните, които се грижат за детето, е здрава основа за неговото възпитание. То се гради крачка по крачка. Не се колебайте да ги направите!

Всяка адаптация изисква време и ако за едно дете е достатъчна седмица, за друго може да е необходим месец и повече. Продължителността на адаптацията зависи и от характера на детето, семейната обстановка, здравословното състояние, методите и подходите, които учителите и др. специалисти избират по своя преценка.

Моделът за работа със семейства и деца в периода на адаптация от семейна среда към детска градина определя правилата на поведение, играе важна роля за формиране на култура на общуване, повишаване нивото на доверие между педагогически специалисти, деца и родители. Той представя стандартите за сътрудничество и взаимодействие на педагозите, децата и техните семейства.

Контролът за спазване на Модела за работа със семейства и деца в периода на адаптация от семейна среда към детската градина се осъществява лично от директора на детската градина.

Настоящият Модел за работа със семейства и деца в периода на адаптация от семейна среда към детската градина е отворен документ , подлежи на непрекъснато развитие и обогатяване в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

Настоящият Модел за работа със семейства и деца в периода на адаптация от семейна среда към детската градина е приет на Педагогически съвет с протокол № 1 2024г ,утвърден от Директора със заповед №003/16.09.2024г.и е неразделна част от ПДДГ.

Моделът за работа със семейства и деца в периода на адаптация от семейна среда към детската градина е публикуван в сайта на детската градина.